

Veiligheid...

Dat is wel een heel mooie zin, in vers 14: 'Als u dan maar de HERE vreest, Hem dient, naar Zijn stem luistert en het bevel van de HERE niet ongehoorzaam bent! Dan zal zowel u als de koning die over u regeren zal, *veilig* zijn, achter de HERE uw God.' Die woorden raakte me: '... veilig achter de HERE, uw God'.

Jaren geleden zong Paul van Vliet een liedje, waarin die veiligheid heel ontroerend getekend wordt, maar dan veiligheid achter je áárdse vader. Het begint zo:

*Ik heb soms van die akelige dagen,
Dat alles me te groot wordt en te veel.
En wat ik aangehaald heb, kan ik slecht verdragen.
En alles wat ik nog moet doen, dat grijpt me naar de keel.
Ik word al zenuwachtig wakker,
Dat wordt alleen maar erger door dat driftige gejakker,
Met een koffer vol verantwoordelijkheid waaraan ik me vertil,
En honderdduizend dingen die ik eigenlijk niet wil.
En ik moet nog zoveel doen, ik moet nog zoveel doen.
Kan ik nou vandaag niet weer eens even net als toen...*

*Veilig achterop bij vader op de fiets,
Vader weet de weg en ik weet nog van niets.
Veilig achterop, ik ben niet alleen,
Vader weet de weg, vader weet waarheen.
Ik weet nog hoe het rook, ik weet nog hoe het was,
Met mijn armen om hem heen, mijn wang tegen zijn jas.
Vader weet de weg en ik weet nog van niets,
Veilig achterop bij vader op de fiets.*

Ik hoop dat je hier iets van herkent, van die veiligheid, die je als kind kunt ervaren, bij je vader, of bij je moeder, of bij een juf op school of bij een opa of oma. Iemand die je veiligheid gaf. Paul van Vliet schetst twee werelden: de wereld van het harde leven, waarin je verantwoordelijkheid draagt, waarin je voortdurend keuzes moet maken. En daarnaast de wereld van de overgave, de wereld van de veiligheid, de wereld waarin je kon schuilen. En in dat liedje laat hij zien: 'Ik verlang naar die wereld, naar die veiligheid, naar die geborgenheid. Maar die is er niet meer. Dat was vroeger.'

In feite gaat het in 1 Samuël 12, in deze toespraak van Samuël, ook om die twee dingen: (1) je moet kiezen, je draagt verantwoordelijkheid, je kunt het goede doen, maar ook fouten maken. Je móét kiezen, en (2) je mág schuilen. Schuilen bij je hemelse Vader, veilig achter de HERE, jouw God.

1. Je móét kiezen

Je moet kiezen, dat is het eerste. Samuël is oud geworden, hij weet dat hij niet meer lang zal leven. Samuël is een soort 'vader des vaderlands', hij heeft heel dicht bij God geleefd vanaf dat hij een klein kind was. En al héél jong kreeg hij van iedereen respect.

De éne generatie na de andere groeide op met Samuël als geestelijk leider. Van de mensen die hier nu staan, rondom Samuël, heeft niemand Israël gekend zonder zonder Samuël als leider. En nu gaat Samuël afscheid nemen. Wat zal hij zeggen? Voel je hoe geladen de sfeer is? Het komt er nu op aan! En dat geldt ook voor ons! Dit is een heel belangrijk hoofdstuk. De oude Samuël geeft nog één keer richting. En juist als jij zelf geroepen bent om richting te geven aan jóúw kinderen, moet je goed naar Samuël luisteren. Maar ook als je géén kinderen hebt, zijn deze woorden van het grootste belang. Want het gaat hier over de keuzes die je maakt, de belangrijkste keuzes in je leven, beslissingen waar alles mee staat of valt. Wat wil jij anderen meegeven? Welke voetstap wil jij nalaten op de planeet aarde? Hoe wil jij later herinnerd worden? Of nog dieper: als jij later bij God komt, en Hij kijkt sámen met jou terug op je leven hier, wat zie je dan?

Samuël benadrukt heel sterk: je moet kiezen. En hij neemt hier **vijf rollen** aan. Ten eerste de rol van **voorbeeld**. Hij zegt: 'Ben ik ooit corrupt geweest, of heb ik iemand mishandeld? Als dat zo is, moeten jullie het nú zeggen.' Maar iedereen is het erover eens: 'Dat heeft u nooit gedaan.'

Geloofwaardigheid staat of valt met je eigen integriteit. Jouw betrouwbaarheid is een cadeau aan je omgeving. Een cadeau aan je kinderen, aan je collega's, aan je burens, aan je familie, noem maar op. En als er iets aan de hand is met jouw betrouwbaarheid, kom er dan mee voor de dag. Belijdt het voor God, en kom ermee in het licht voor mensen. Bij God is genade, Christus is niet voor niets aan het kruis gestorven. En het boetekleed misstaat niemand. Integriteit is de basis voor je betrouwbaarheid. Het is een keuze met grote gevolgen.

Naast voorbeeld is Samuël ook een brug, **een brug tussen het verleden en het heden**. In vers 6 tot en met 12 haalt Samuël de geschiedenis aan. Hij zegt: 'Steeds weer ging het mis: jullie voorvaders lieten de HERE vallen, ze vergaten hun eigen God. Dan trok God Zich ook terug, en Hij liet toe dat allerlei vijanden het land binnentrokken, plunderend en rovend. Maar als het volk dan toch weer tot de HERE riep, dan gaf God een richter en door die richter gaf Hij verlossing.' En wat was het doel van God? Vers 11: 'Hij redde u uit de hand van uw vijanden rondom u, zodat u veilig woonde.' Zo is God... Hij is je Vader, Hij verlangt ernaar dat je veilig woont. Samuël geeft even een inkijkje in het Vaderhart van God.

Een brug tussen verleden en heden, dat is Samuël hier. Wie de geschiedenis vergeet, zal dezelfde fouten maken als vroeger. We hebben mensen nodig, die willen léren van het verleden. Lees de Bijbel, én ken je geschiedenis, houd het nieuws bij. Dan zie je dat je als mens op zoveel manieren de fout in kunt gaan, maar dat er een God is die altijd klaarstaat om je veilig te laten wonen. Als ouders, én als gemeente, zijn we geroepen om kinderen en jongeren in te wijden in die geschiedenis, zodat ze, zodat we sámen goede keuzes kunnen maken, in het licht van de Bijbel.

Samuël is een voorbeeld, hij is een brug en hij is een **spiegel**. Hij houdt het volk een spiegel voor. Vers 12: 'U wilde persé een koning, terwijl de HERE uw Koning is!' Terwijl de nieuwe koning, Saul, erbij staat, neemt Samuël geen blad voor zijn mond. Hij zegt: 'Dat was een foute keus!' En uiteindelijk geven de mensen dat ook toe, in vers 19: 'Boven al onze zonden hebben wij ook nog dit kwaad gedaan dat wij een koning voor ons verlangd hebben.' Durf je eigenlijk fouten aan te wijzen? Daar hoeft je niet oud voor te zijn. Greta Thunberg begon al heel jong. Ze doet het onbehouden, maar ze doet het wel.

En durf je zélf in de spiegel te kijken? Durven we elkaar een spiegel voor te houden? Durf je je kinderen te confronteren? Samuël houdt het volk een spiegel voor, en je kunt nooit leren om goede keuzes te maken als je niet leert van je fouten. De Bijbel is een eerlijk boek. Laat die Bijbel toe in je leven, ook de ongemakkelijke stukken in de Bijbel. God is geen zachte heemeester, Hij maakt geen stinkende wonden, maar Hij wil dat je 'veilig woont'.

Samuël is een voorbeeld, een brug, een spiegel en een **wegwijzer**. Hij zegt het klip en klaar: 'Er zijn twee wegen: de goede en de verkeerde.' Vers 14 en 15: 'Als u dan maar de HERE vreest, Hem dient, naar Zijn stem luistert en het bevel van de HERE niet ongehoorzaam bent! Dan zal zowel u als de koning die over u regeren zal, veilig zijn, achter de HE RE uw God. Maar wanneer u niet naar de stem van de HERE luistert, en het bevel van de HERE ongehoorzaam bent, dan zal de hand van de HERE tegen u zijn, zoals tegen uw vaderen.' En zo'n wegwijzer hebben we ook vandaag de dag keihard nodig. Er zijn twee wegen: de weg met God, de goede weg waardoor je zegen verspreidt en waardoor je uitkomt in het hemelse Vaderhuis, waar alles goed is. En er is de weg zonder God, de weg waarop je je eigen zin doet. Die weg loopt naar de eeuwige ondergang. Dat is niet leuk om het daarover te hebben, en misschien denk je: 'Nou dat zal wel meevallen.' Maar het is ernst, bloedserius! Waarom denk je dat Jezus naar deze aarde gekomen is? Waarom heeft Hij Zich laten vastspijkeren aan een kruis? Omdat het tóch met iedereen wel goed afloopt? Dat is een naïeve gedachte. 'Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.' Het is dus een reële mogelijkheid dat je verloren gaat. En juist daarom God Zijn Zoon! Juist daarom gaf Jezus Zijn leven! Om je te redden! Hij wil niet dat je verloren gaat, maar dat je leeft, voor eeuwig!

Samuël is een wegwijzer: er zijn twee wegen, en die zijn er ook nu, in de 21e eeuw. En de keus is aan jou. Ook dat is belangrijk, als je opgroeit, dat je dat ontdekt. Dat je een keuze hebt, en dat daar álles van afhangt.

Samuël is een voorbeeld, hij is een brug, hij is een spiegel, hij is een wegwijzer en hij is een **bidder**. Samuël beseft hoe belangrijk dit moment is. Hij zelf neemt afscheid, en naast hem staat de nieuwe koning, Saul. En Samuël roept tot God. Hij laat zien wat dat is: róepen tot God, niet een gebedje opdreunen, maar God aanroepen, tot God komen vanuit het diepst van je ziel. En dan komt er ook antwoord: een donderslag bij heldere hemel. Want wat staat er in vers 17? Het is de tijd van de tarweoogst, eind mei, begin juni, dan regent het vrijwel nooit in Israël. En toch is er hier, opeens, donder en regen. Het hele volk is diep onder de indruk. Leer je je kinderen bidden? Leren wij elkaar bidden? Ik vind het heel mooi: de laatste tijd zijn er allerlei nieuwe initiatieven opgekomen om elkaar te steunen in het gebed: de gebedswand achterin, een nieuwe gebedsgroep na de middagdienst, gebed voor jongeren door ouderen, gebed voor studenten. Je zult het zien: God is een God van wonderen! Onverwacht gebeuren er dingen die je eerder niet voor mogelijk hield. Regen in een droge tijd, zegen in dorre perioden.

De oude Samuël helpt het volk om keuzes te maken. Hij helpt hen als voorbeeld, als brug tussen verleden en heden, als spiegel, als wegwijzer op een kruispunt en als bidder. En zo kun jij ook mensen om jou heen helpen om keuzes te maken. Je kinderen, je familie, je burens, noem maar op. Als je dat doet ben je een smaakmaker. 'Jij bent het zout der aarde', zegt Jezus. 'Jij bent het licht van de wereld.'

2. Je mág schuilen

Zo ís dat, daadwerkelijk. En tegelijkertijd is dat ook een enorme verantwoordelijkheid. Hoe kun je dat aan? In de woorden van Paul van Vliet: 'Een koffer vol verantwoordelijkheid waaraan ik me vertil, en honderdduizend dingen die ik eigenlijk niet wil.' Want ik doe vaak dingen die ik niet wil. En omkeerd doe ik dingen niet die ik juist wél wil doen. Je moet keuzes maken. Het kan niet anders. Maar gelukkig: je mág schuilen. Dat is de tweede lijn in dit hoofdstuk. Veilig schuilen achter jouw hemelse Vader. Kijk eens in vers 22: 'Want de HERE zal Zijn volk niet verlaten, omwille van Zijn grote Naam, omdat het de HERE behaagd heeft u voor Hem tot een volk te maken.' Zie je dat? Samuël zegt: 'Wij mogen bij

God horen, niet omdat wij de goede keuzes maken, maar omdat het Hem behaagd heeft. Hij wil het! Hij heeft er vreugde in.'

En als christenen uit al die andere volken mogen wij erbij horen, bij dat volk van God, dankzij Jezus Christus. De doop is daar een teken van. Het is Gods keuze, het is puur en alleen Zijn initiatief. En daarom mag je schuilen achter Hem, achter Zijn eigen keuze. Als jij het niet meer weet, als je geloof je ontglipt is, als je staat bij de scherven van je huwelijk of van je carrière of van je zaak, als al je dromen stukgeslagen zijn op de realiteit. 'Here God, ik schuil bij U, achter Uw brede rug. Want ik kan het niet meer. Ik weet het niet meer.'

Israël mag schuilen bij God, en Israël mag weten dat er iemand is die voor hen bidt. Vers 23: 'En wat mij betreft, er is bij mij geen sprake van dat ik tegen de HERE zou zondigen door op te houden voor u te bidden.' Samuël blijft bidden voor Israël. Tot Zijn dood toe. Maar er is een nog veel grotere Voorbidder. Dat is Jezus, die voor ons pleit aan de rechterhand van Zijn Vader. Je mag schuilen achter Hem. Als jij geen woorden meer hebt, Hij neemt het over. Hij bidt vóór jou. En Hij bidt voor je kinderen.

Hoe staat het er, in vers 14? 'Als u luistert naar de HERE, dan zal zowel u als de koning die over u regeren zal, veilig zijn, achter de HERE uw God.'

Stel je dat maar even voor: dat je schuilt achter je Vader, je hemelse Vader. Daarbij mag je best denken aan je aardse vader: 'Veilig achterop bij vader op de fiets, vader weet de weg en ik weet nog van niets. Veilig achterop, ik ben niet alleen, vader weet de weg, vader weet waarheen.'

Die vader van Paul van Vliet was een gelovig mens. Paul van Vliet komt uit een hervormd gezin. In een interview zegt hij het volgende: 'Mijn vader had een prachtig, kinderlijk geloof. Het rotsvaste vertrouwen dat hij mijn moeder terug zou zien in de hemel is benijdenswaardig. Dat geloof zou ik ook wel willen verwerven.'

Paul van Vliet, eindeloos succesvol in het theater, geeft aan dat hij zich vaak eenzaam voelt. Hij is een zoeker. In één van zijn boeken staat een brief aan God. Die brief eindigt als volgt: 'Ik zal veel moeten loslaten en afscheid moeten nemen van alles wat vertrouwd was en succesvol. Ik ben benieuwd waarmee of met wie de vrijgekomen ruimte zal worden opgevuld. Het zou mij niet verbazen als ik U daarin uiteindelijk zal tegenkomen.'

We hoeven niet af te spreken dat ik U kan herkennen aan een rode roos in Uw knoopsgat of de NCRV-gids onder Uw linkerarm. Ik zal weten dat U het bent als ik mij onvoorwaardelijk heb overgegeven en mijn eenzaamheid zal zijn verdwenen.'

In feite weet Paul van Vliet het antwoord op zijn vragen: overgave. Overgave aan God. Je móét kiezen. Je mág schuilen. En in die overgave komen die twee lijnen samen. Je kiest de goede weg, als je schuilt achter je hemelse Vader. Als je leert los te laten en je over te geven aan Hem. 'Veilig achter de HERE, jouw God.'

'Ik ben niet alleen, Vader weet de weg, Vader weet waarheen.' Amen.